

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

חגיגות החומש

בימים הקרובים יחלו בכפר חב"ד חגיגות החומש המסורתיות, המתקיימות בבית אגודת חסידי חב"ד (770). ישתתפו בהן אלפי תלמידי כיתות ב, לרגל תחילת לימוד החומש בבתי הספר. הילדים ייהנו מסדרת חוויות, כמו מפגש עם סופר סת"ם, התנסות בכתיבה על קלף, ביקור בתערוכה ובמרכז למידה של מוצרי סת"ם, הפעלה בסדנה יצירתית, והעיקר - תכנית חווייתית מיוחדת בבית הכנסת, ובמרכזה הוצאת ספר תורה, מתוך שירה וריקוד. הביקורים בהרשמה מראש בלבד. טל' 054-8113770.

קבוצה לחצר הרבי

בעקבות ההצלחה אשתקד, תצא אי"ה בסוף החודש עוד קבוצה לביקור במרכז חב"ד העולמי בניו יורק ולהשתתחות על ציונו של הרבי. המארגנים מבטיחים חוויה רוחנית, שגם תשתלב בכינוס השנתי של שלוחי חב"ד מכל העולם. הביקור יכלול גם סיור באתרים ידועים בעיר. טל' 054-6506770.

לוח 'דבר בעתו'

הופיע הלוח המונומנטלי 'דבר בעתו' של הרב מרדכי גנוט לשנת התשע"ח. זמני היום לערי תבל, שיעורי תורה, סדר היום - הלכות ומנהגים, דברי הימים ומאורעות היסטוריים, מעשה בראשית - אירועים אסטרונומיים, שבת הארץ ועוד. טל' 03-5792612.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארבע אילת ניו יורק

ניסית השבת	5:26	5:40	5:31	5:44	5:44	5:50
צאת השבת	6:37	6:39	6:38	6:40	6:39	6:47

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שלוחות
ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

העיוורון מול תרבות הרצח

על העם היהודי הוטלה המשימה להנחיל לאנושות כולה את ערכי היסוד המגולמים ב'שבע מצוות בני נח', שאחד מהם הוא איסור רצח

נח והתיבה מול עולם מושחת (ציור: שמשון קוטלובסקי, 'התורה שלי')

המגולמים ב'שבע מצוות בני נח', שאחד מהם הוא איסור רצח.

אחרי שהעולם השחית את דרכו ונשטף במבול, הזהיר הקב"ה את נח ובניו על קיום שבע מצוות, שהן יסוד לקיומה של חברה אנושית מתוקנת. בתוכן כלולה אזהרה חריפה מפני שפיכות דמים: "שופך דם האדם, באדם דמו יישפך, כי בצלם אלוקים עשה את האדם".

גיהנום ולא גן עדן

עלינו להזעיק את העולם כולו למלחמה בלתי-מתפשרת בתרבות הרצח. לא דיי להילחם במרצחים עצמם. חובה לעקור את התרבות הזאת מן היסוד. שומה עלינו להנחיל תודעה כי הרג בני-אדם הוא מעשה נפשע ומתועב. כי למרצחים לא מחכה גן עדן אלא גיהנום. כי תומכי טרור מוציאים את עצמם מכלל בני-אדם שעמם אנו מנהלים שיג ושיח.

גם אנחנו צריכים להפסיק לשחק במשחקים, כאילו החמאס נמצא בצד הרעים' ואילו הרשות הפלסטינית היא מה'טובים'. אלה כאלה תומכים ברצח. אלה בפה מלא ואלה במימון משפחות מרצחים ובתביעה לשחררם מהכלא, כאילו היו 'אסירים' מסכנים ולא מחבלים נתעבים.

כשנדבר ברורות ונכה בנחרצות במחבלים, בשולחיהם ובתומכיהם - נמלא את תפקידנו לעקור את תרבות הרצח ולבנות עולם תקין, שבו בני-אדם יכולים לחיות בשלום ובשלווה.

יגועי 11 בספטמבר בארה"ב, לפני ששיעשרה שנים, העי-מידו את העולם מול תאוות הרצח המזויעה של האסלאם הקיצוני. היקפה של התופעה טרם נתפס. הייתה נטייה לחשוב שזה מעשה של מטורפים קיצונים, מק'בוצת אליקאעדה. השנים שחלפו הוכיחו כי זה היה רק קצהו של קר'חון ענק, שממדיו מפלצתיים.

בשנים האלה טעם העולם את נחת זרועו של האסלאם הקיצוני, מהאכזריות הנוראה של דאעש במלחמותיו עם בני עמו, ועד פיגועי

הרצח ההמוניים בערי אירופה. ביטויי השמחה ברשתות החברתיות הוכיחו את היקף התמיכה במעשים האלה, ואת העובדה שאין לנו עניין עם קומץ מטורפים, אלא עם תרבות שלמה, שמטפחת הרג ורצח, ועוד בשם הדת!

להכיר במחלה

אבל מתברר שגם כשכל צופרי האזעקה מייללים, עדיין העולם משחק במשחקי ה'פוליטיקלי קורקט' ומסרב לקרוא לילד בשמו. כשמעתיקים שלא להכיר במחלה, אין נוטלים את התרופה המתאימה, ובוודאי אין פונים לעשיית ניתוח החירום הנחוץ להצלת החיים.

העיוורון הזה זועק מכל ההתנהלות סביב הנושא האיראני. ברור כי איראן היא המקור לתרבות הרצח השוטפת את העולם. היא מקור ההשראה למתאבדים וללוחמי הג'יהאד, המאמינים כי יבטיחו את מקומם בגן העדן על-ידי טבח בני-אדם תמימים. ממנה יוצאת רטוריקת המשטמה לכל מי שאינו מקבל את דת האסלאם.

ומה העולם עושה לנוכח הסכנה שמשטר מושחת זה יצליח לפתח נשק גרעיני? - משחק בדילומטיה וקונה שקט עכשיו בניזד עדשים. הלוואי שלא נתעורר כשכבר יהיה מאוחר מדי!

לא פלא שדווקא ישראל היא המתריעה מפני הסכנה ומי שמושכת שוב ושוב בפעמוני האזעקה. על העם היהודי הוטלה המשימה להנחיל לאנושות כולה את ערכי היסוד

התשובה החלה אחרי המבול

אפשרות התשובה, ונח לא היה יכול ללמד זכות על דורו. רק לאחר המבול התעלה העולם לדרגה חדשה שבה אפשר לעשות תשובה.

תשובה לצדיק

כדי שאדם יוכל ללמד זכות על חוטא, עליו למצוא בנפשו דבר משותף לעולמו של אותו אדם. כמו שידוע הסיפור מהבעש"ט, שראה כי אחד מתלמידיו מתקשה ללמד זכות על יהודי שחילל שבת, והבעש"ט סיבב את הדברים שאותו תלמיד יגיע לעיר בערב שבת ממש לקראת השקיעה, ויחוש כמה קשה יכול להיות הניסיון במצב כזה.

לכן נח לא היה יכול ללמד זכות על בני דור המבול, מפני שלא חווה בנפשו את עניין התשובה. מי שלא התנסה בניסיונות קשים אינו יכול להבין את פשר איהציות לקב"ה, ואיננו יכול ללמד זכות על אחרים. ואולם תקופה זו חלפה אחרי המבול, משעה שהתחדשה התשובה, וגם נח כבר היה יכול לחוש אותה בעצמו.

(תורת מנחם, כרך כט, עמ' 158)

עולמות", מכיוון שכדברי המדרש "ראה עולם בנוי, וחרב, ובנוי", "ראה עולם חדש".

המעבר מקצה לקצה לא היה מתרחש אילולא שלב הביניים - המבול, שמחק את המצב הקודם ואפשר את המצב החדש, את ה"עולם חדש". כוח התשובה נובע מעצמותו של הקב"ה. רק בכוחו של 'נמנע הנמנעות' אפשר להפוך זדונות לזכויות. נמצא שהמבול הוא שנתן אפשרות שעצמותו של הקב"ה תבוא לידי ביטוי בעולם.

תקופות בחיי נח

זו הסיבה להתייחסות המנוגדת כלפי נח. מצד אחד המבול נקרא על שמו, "מי נח", מפני שלא התפלל על אנשי דורו. מנגד מובלטת מעלתו, כפי שכתוב: "כי מי נח זאת לי, אֶשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעֶבֶר מִי נח עוד על הָאָרֶץ, כִּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקֶּצֶף עֲלֶיךָ וּמִגֶּעַר בְּךָ".

אלו שתי תקופות בחייו של נח - קודם המבול ואחריו. השאלה הגדולה על נח היא מדוע אכן לא התפלל על אנשי דורו ולא לימד עליהם זכות. יש לומר שקודם המבול לא הייתה קיימת

המבול שהשמיד את החיים על הארץ גם זיכך אותה מהזהמה המוסרית שמילאה אותה. זיכוך זה חידש את עניין התשובה. עד למבול היו שתי אפשרויות בלבד: צדיקים ורשעים. היו הצדיקים שקיימו את המצוות שניתנו לאדם הראשון ולמדו תורה (כפי שמובא בפרקי דרבי אליעזר שאדם הראשון למד תורה עם שם, וזה מסרה לבניו), ומולם היו החוטאים שמילאו את הארץ חמס.

הגמרא (סנהדרין קח, א"ב) מספרת "שהיה נח הצדיק מוכיח בהם... והיו מבזין אותו". תוכחתו של נח לא הועילה לעורר את בני דור המבול לתשובה. גם מאמצייהם של מתושלח וחנוך, המתוארים במדרש, להקהיל קהילות ולעורר לתשובה - נכשלו.

שלב הביניים

היעדר בעלי תשובה בדור המבול נבע מעוצמת החומריות שמילאה את העולם. תשובה עניינה הזדככות; ההפך המוחלט מהחומריות. נח חי בתפר שבין התקופות, כפי שנאמר בנבואת יחזקאל כי נח נמנה עם השלושה ש"ראו שלושה

אמרת השבוע

מי מפחד ממי

פעם אחת נסע רבי אורי מסטרליסק עם כמה מחסידיו ועגלתם עברה בתוך יער. פתאום עצרו הסוסים בבהלה. העגלון ראה כי מולם עומד דוב אימתני ומתכוון לזנק עליהם, והחל לזעוק.

אמר רבי אורי לעגלון: "אל תפחד". הוא ירד מהעגלה והלך לעבר הדוב, וכשהתקרב אליו, הרים מעט את כובעו וחשף את מצחו ומיד הדוב ברח.

לאחר מכן אמר רבי אורי לחסידיו: "אל תחשבו שזה מופת. פשוט נאמר בתורה 'ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חיות הארץ'. אם האדם אינו מקלקל את צלם אלוקים שעליו, אין לו לירא משום חיה, אלא בעלי החיים יפחדו ממנו".

פתגם חסידי

"הקב"ה ציווה: 'שופך דם האדם באדם דמו יישפך'. יש כאן רמז למקפח פרנסת חברו ושובר עסק של חברו ויורד לאומנות חברו" (רבי יצחק אייזיק מקמרגה)

נח | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

התמים לא ייטה מהתנהגותו ימין ושמאל.

(ספר המאמרים תש"ג)

תמים עם בני-אדם

"נח איש צדיק תמים היה בדורותיו, את האלוקים התהלך נח" (בראשית ו,ט). נח זכה לתואר "איש צדיק" מפני שהיה צדיק לא רק כלפי הקב"ה, אלא גם אל בני-האדם. לא רק "את האלוקים התהלך נח", אלא גם "תמים היה בדורותיו".

(רבי יצחק מוולוז'ין)

מי דורש לשבח

"יש מרבתינו דורשים אותו לשבח... ויש שדורשים אותו לגנאי" (רש"י). לא נאמר "ויש מרבתינו דורשים אותו לגנאי", אלא "ויש שדורשים אותו לגנאי". רבותינו דרשוהו לשבח, ואילו מי שדרשוהו לגנאי לא היו מרבתינו. על פי התורה חייבים תמיד לדון את הזולת לכף זכות.

(לקוטי יהושע)

לשון בני-אדם

רש"י בא ללמדנו שאיש, אף לא גדול הדור, אינו מחוסן מפני לשונותיהם של בני-אדם. על כן אין להתחשב תמיד במה שהבריות אומרות. הנה נמצאו דורשים את נח לגנאי, אף שהתורה מעידה עליו בפירוש שהיה "צדיק תמים".

(רבי מאיר מפרמישלן)

התכלית - "נח"

"אלה תולדות נח" (בראשית ו,ט). תכלית בריאת כל אדם וירידת נשמתו למטה היא לשם מטרה אחת - "נח", לגרום נחת רוח ליוצרו, על-ידי עבודתו בקיום התורה והמצוות.

(ספר המאמרים תש"ה)

צדיק בזכות עצמו

"אלה תולדות נח - ללמדך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים" (רש"י). צדיק אינו מי שהוא בעל ייחוס, שאבותיו היו צדיקים, אלא מי שהוא עצמו מצטיין במעשים טובים.

(דברי ישראל)

תמים כל היום

"נח איש צדיק תמים היה בדורותיו" (בראשית ו,ט). "צדיק" - צדקתו בקיום רצון ה' יתברך הייתה בבחינת "תמים", בתמימות ובשלמות, במשך כל היום, לא רק בשעה שלמד והתפלל, אלא גם בשעה שאכל ושתה.

(הרבי מליובאוויטש)

רצינות קבועה

"צדיק תמים" - התמימות מבטאת את הרצינות, שאינה משולבת בהתפעלות. ה'תמים' הוא אדם אמיתי בעצם, שאינו משתנה לעולם. מי ששרוי בהתפעלות עלול להתקרר ולהירגע, אבל האדם

גורלות בסופה

החורף הֶכָה במלוא העוצמה במרחבי גליציה. הטמפרטורות צנחו אל מתחת לאפס, וסערת רוחות השתוללה בחוצות. לא רבים העזו לצאת אל הדרכים המושלגות, מעשה שמשמעותו התגרות בגנרל חורף, אלא העדיפו להסתופף ליד האח הבוהק.

לאִכֵּן רבי חיים מאיר־יחיאל שפירא, לימים ה'שרף' ממוגלניצה. הוא היה אש יוקדת של חסידות ויראת שמים, ובעיקר מקושר בכל נימי נפשו לרבי ישראל מרוז'ין. פניו היו מועדות אל רבו. כסף לנסיעה בעגלה לא היה לו, ולכן יצא לדרכו ברגל לעבר סדיגורה.

בדרכו עצר בעיירה אחת, וכשעמד לצאת ממנה עברה שם כרכרתו של עשיר מפורסם. היא הובלה על־ידי כמה סוסים בריאים וחסונים, שידעו להתמודד היטב עם האקלים הקשה.

בהשגחה פרטית, גם פניו של היהודי העשיר היו מועדות לעיר סדיגורה. הוא הבחין בהלך המשרך את דרכו ברגליו, מדלג בין השלוליות ונחלם ברוח המכה בפניו. הוא בלם את הסוסים, והציע ליהודי להצטרף אליו. הוא הורה לעגלון לפנות מקום על דרגשו ולארח שם את האיש.

בחלוף הזמן הציץ העשיר מירכתי העגלה הנוחה, והבחין באורח רועד מקור, מצטנף על הספסל החשוף לרוח. לבו נכמר עליו והוא הזמינו פנימה, אל תוך הכרכרה. הוא שאל לשמו, ואז ביקשו לומר דבר תורה מסבו, המגיד מקוֹ'ניץ.

האברך הרהר רגע ואמר: "סבי היה נוהג לומר: 'שלח לחמך על פני המים - אפילו לנכרי'". חתם ולא הוסיף. הכרכרה נסעה עוד ככרת דרך ארוכה, עד שהגיעה לסדיגורה. העשיר נפרד לשלום מן האברך והמשיך במסעו.

כעבור זמן לא רב הבחין העשיר בצד הדרך בעגלה שוקעת בבוץ. סמוך לה עמד אדם לבוש מדי צבא, שניסה לשווא להצליף בסוסים ולדרבן אותם להיחלץ מהבוץ. אלא שמאמצי עלו בתוהו. העגלה הייתה תקועה ולא זזה ממקומה. האיש היה אובד עצות.

באותו רגע הבזיקו במוחו של העשיר דברי האברך בשם המגיד מקוֹ'ניץ: "שלח לחמך על פני המים, אפילו לנכרי". בהחלטה מהירה בלם את הסוסים, ירד מן המרכבה והציע את

עזרתו. הוא הורה לעגלנו לרתום את סוסיו החזקים לעגלת השר, ובמאמץ משותף הצליחו למשות את העגלה מן הבוץ.

הקצין לא ידע את נפשו מרוב שמחה. הוא הרעיף על היהודי שבחים רבים, וביקש לתגמל את מייטיבו על מעשה

החסד שעשה עמו. אך היהודי סירב לקבל דבר.

הקצין הוציא מכיסו כרטיס ביקור ומסרו לידי העשיר באומרו: "אם באחד הימים תזדקק לעזרה, אל תהסס לפנות אליי". העשיר טמן את הכרטיס בכיסו, והשניים המשיכו

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

עולם חדש

אחד המאורעות הגדולים ששינו את פני העולם הוא המבול. כאשר נח יצא מן התיבה אומרים חז"ל: "עולם חדש ראה". זה היה עולם חדש לא רק מבחינה גשמית - כל מה שהיה בעולם קודם לכן נמחה והוכחד - אלא בעיקר מבחינה רוחנית: העולם שלאחר המבול הוא עולם שונה במהותו מהעולם שלפני המבול.

העולם שלפני המבול השחית את דרכו ובכך הביא את קיצו. התורה מדגישה: "כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ", ומכאן אנו למדים כי השחתת הדרך לא הייתה מנת חלקו של האדם בלבד, אלא של כל היצורים. על כן נגזרה על כולם כליה, והעולם ההוא כולו עבר מן העולם.

מי טהרה

בפשטות, המבול היה עונש על חטאי העולם, ואולם תורת החסידות מגלה בו משמעויות עמוקות יותר, הקשורות להכנת העולם למתן התורה ואף לגאולה העתידה. הבנת המבול כפשוטו מעוררת שאלות רבות. וכי הקב"ה לא היה יכול להמית את היצורים החיים בלי להביא מבול על כל העולם? ולשם מה הוריד מבול במשך ארבעים יום?

מסבירה תורת החסידות, שהמבול הוא בבחינת מקווה טהרה. תפקידו העיקרי היה לטהר את הארץ מטומאתה. העולם שלפני המבול השחית את הארץ וטימא אותה, כפי שנאמר: "מלאה הארץ חמס". העולם היה רווי כוחות טומאה רבי עוצמה, שטימאו את הארץ והשחיתו אותה. השמדת החיים בלבד לא הייתה פותרת את הקלקול והטומאה שנוצרו בעולם.

טהרתו של העולם נעשתה על־ידי המבול. הוא ירד ארבעים יום - בדוגמת מי המקווה המטהרים בארבעים סאה. המבול שטף והעביר את רוח הטומאה שהייתה בארץ וטיהר את העולם. הוא סילק ממנו את הקליפות העזות, שהתבצרו בו עקב מעשי בני־האדם. כך טוהר העולם והוכשר לקיים עליו חיים חדשים.

רמז לכך אנו מוצאים גם בנביא. את הפסוק (יחזקאל כד) "ארץ לא מטוהרה היא ולא גושמה ביום זעם", פירשו חז"ל על ארץ ישראל, שלא ירד עליה המבול. הרי שהמבול - עניינו טהרה.

כמים לים מכסים

מוסבר גם כן, שהמבול טיהר במידה מרובה את הטומאה שירדה לעולם בעקבות חטא עץ הדעת, ובכך שימש הכנה והכשרה למתן התורה. הוא עשה את העולם ראוי שאור התורה והמצוות ייקלט ויִאֲחַז בו. העולם שלפני המבול לא היה כלי ראוי להשראת הקדושה האלוהית, אך על־ידי המבול נעשתה ההכשרה הראשונית, שכאשר יהודים ילמדו תורה ויקיימו מצוות, תוכל הקדושה להיפתס גם בתוך המציאות הגשמית של העולם.

כמוֹכֵן היה המבול הכנה לגאולה. אחד מייעודי הגאולה הוא: "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (ישעיה יא, ט). המים מסמלים את הכוח האלוהי המחיה ומקיים את הבריאה, ולעתיד לבוא יכסו המים את כל המציאות, עד שכל הבריאה תחוש שקיומה נובע מהחיות האלוהית, כשם שיצורי המים מרגישים שקיומם תלוי במים שהם חיים בתוכם. הכנה לכך הייתה המבול. אז היה העולם כולו מכוסה מים, מעין השלמות שתהיה לעתיד לבוא.

על כן נקרא המבול (ישעיה נט, ד) "מי נח", מלשון "נייחא דרוחא" (נחת רוח), ונאמר פעמיים "נח", רמז ל"נייחא דעילאי ונייחא דתתאי" - נחת לעליונים ונחת לתחתונים, כי המבול טיהר את העולם ועשאו כלי להשראת השכינה ולגילויי הגאולה.

אי־שֵׁאִש בדרכו.

השנים חלפו. התפוכות פקדו את חייו של היהודי העשיר. עסקאות שביצע כשלו, והמיטו עליו מפולת כלכלית. בתוך זמן לא רב ירד מנכסיו ונעשה עני מרוד. יום אחד, בעודו מהרהר בעגמומיות במצבו הבישי, נזכר בכרטיס הביקור המונח בכיסו. הוא החליט שהגיעה העת לפרוע את השטר. פנה אל לשכת הקצין, שבינתיים עלה במעמדו ונשא תפקיד ממשלתי בכיר, וביקש להיפגש עמו.

לשמחתו, האיש לא שכח את מייטיבו. הוא הזמינו למשרדו, ושם גולל לפניו היהודי את המשבר שפקד אותו. "אל דאגה", הרגיעו הקצין. "ביכולתי להשיג לך חוזה עבודה ממשלתי, וכך תוכל לשוב ולהתפרנס בכבוד". ואכן, לא חלף זמן רב וההצלחה חזרה להאיר לו פנים. היהודי נעשה קבלן ממשלתי וקטף עמלות נאות. במהרה התעשר כבעבר, והחל לפתח מחדש עסקים בכל האזור.

יום אחד נקלע לוורשה, לרגל מסחרו. הוא נפגש עם סוחר יהודי, ובישחת רעים שגלגלו השניים הפטיר הלה כי בדעתו לנסוע לשבת לשהות במחיצתו של הצדיק ממוגלניצה. "אצל ה'שרף'?", קרא העשיר בהתלהבות, "אני רוצה להצטרף אליך לנסיעה!".

לקראת שבת הגיעו השניים לבית המדרש. העשיר היה מלא כמיהה לפגוש את הצדיק, שהוביל לפני שנים בעגלתו, נסיעה שבה זכה להכוונה שמימית שהצילה את עתידו. ואכן, מיד כשהבחין ב'שרף', זיהה בו את האברך הולך הרגל באותו יום מושלג. גם ה'שרף' הכיר את העשיר שהסיע אותו בעגלתו. הוא הביט בו בעיניו הטובות, ואמר לו:

"ודאי אתה זוכר כי הורית לעגלונך להושיבני לצידו, נתון לרוח פרצים ולקור המקפיא", סח לעשיר. האיש הנהן, והשפיל את מבטו. בתוך לבו הודה כי זה היה מעשה בלתי מתחשב. "דע", הוסיף ה'שרף', "כי באותם רגעים נגזר עליך בשמים כי תאבד את כל הונך ותיגזר לחיי עוני."

"אלא שלפתע הוטתה הכף בבת אחת לזכותך. זה היה כאשר חמלת עליי, הכנסת אותי לתוך עגלתך והגנת עליי מפני הקור. ברגע אחד הומתק דינך, וגזירת העוני נהפכה לזמנית בלבד. כעת מבין אתה מדוע השמעתי לפניך את תורת סבי 'שלח לחמך על פני המים - אפילו לנכרי'?", סיים ה'שרף' את דבריו.

(על־פי 'עבודת ישראל')

תיבת נח לילדים מיוחדים

של הילדים המיוחדים, וכך הוקם 'עלי שיח', המספק מערך שירותים מקיף למגוון גיליים ולקוויות. "הדגש שלנו מושם על תמיכה תעסוקתית, משפחתית וקידום אישי", מסביר הרב פרקל. "יש לנו צוות ענק של אנשי מקצוע ומתנדבים מסורים במגוון מחלקות".

דיור בקהילה

מיזם הדגל של המוסד הוא מערך הדיור המוגן: "יש לנו חמישים וחמש יחידות דיור, שבהן מתגוררים בעלי הצרכים המיוחדים. אנחנו עושים מאמץ עליון לשלב אותם בפעילות הקהילתית. יש מהם שמסייעים לגבאי בתי כנסת או ממלאים תפקידים אחרים. השכנים מתייחסים אליהם באדיבות ונקשרים אליהם, דבר שמעצים את התפתחותם".

אחד המיזמים המרגשים הם שידוכים בקהילת 'עלי שיח'. "ביחידות הדיור שלנו מתגוררים כיום אחד-עשר זוגות נשואים. כל שידוך כזה הוא אתגר מרגש. לא כל אחד מתאים לנהל חיי משפחה, אבל מי שמתאימים, אנחנו עושים הכול כדי לעזור להם להקים בית בישראל".

מהתנגדות להכלה

הרב פרקל מרוצה מהגישה הציבורית כיום: "היחס השתנה מן הקצה אל הקצה. בשנים

רבקה, בתו האוטיסטית של הרב חיים פרקל, תחגוג בקרוב ארבעים. "קיבלתי את הבת שלי מבורא עולם", אומר אביה, "ובזכותה הוקם המוסד 'עלי שיח' למען הילדים המיוחדים. למעשה, היא זכתה להקים את המוסד, ואנחנו, בני המשפחה, סייענו לה. היא באה לעולם כדי לעזור לכל המיוחדים, מכל שכבות הגיל".

הרב פרקל, חסיד גור, נושק לגילי שבעים. הוא מחלוצי המוסדות המסייעים לבעלי צרכים מיוחדים. הוא עומד בראש 'עלי שיח', המעניק סיוע רווחה, ובראש 'מגן אברהם', המפעיל מוסדות חינוך לילדים ובני נוער מיוחדים, שבהם מתחנכים כשש-מאות תלמידים. כמרכן הוא מפעיל מרכז תעסוקה רב-נכתי באשדוד והוסטל לאוטיסטים במחוז המרכז.

אנשים הסתירו

הרב פרקל לא ישכח את האכזבה שחוה כשחיפש מוסד חינוכי הולם לבתו. "שום מוסד לא התאים לרוח החינוכית שלנו", הוא אומר, "וגם הייתה תחושה ששולחים לשם את הילדים המיוחדים כדי לשכוח אותם. היחס בימים ההם לילד מיוחד היה שונה מכפי שהוא בינינו. אנשים הסתירו את קיומו של ילד כזה".

מתוך הקושי נולד החזון. קבוצת הורים שהתגבשה סביבו, החלה לדאוג לרווחתם

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

כששוכחים להזכיר

שאלה: בשבת זו, ראש חודש מרחשוון, מה יעשה מי ששכח להזכיר בברכת המזון 'רצה' או 'יעלה ויבוא'?

תשובה: שכח 'רצה' אם נזכר אחר חתימת 'בונה ירושלים' וקודם שהתחיל 'הטוב והמיטיב', אומר שם את הברכה החליפית: "ברוך... שנתן שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה לאות ולברית, ברוך אתה ה', מקדש השבת".

אבל אם נזכר אחרי שהתחיל 'הטוב והמיטיב', אפילו אמר את המילה 'ברוך' [מתוך כוונה לומר ברכה זו] בלבד, אינו יכול עוד לומר את הברכה החליפית ועליו לחזור לראש ברכת המזון (זו דעת אדמו"ר הזקן והרבה פוסקים. לעומתם, 'חיי אדם' סבור שאם טרם התחיל 'האל איבנו' בברכה זו, ואף אם אמר "ברוך... מלך העולם", רשאי לסיים בברכה החליפית, אבל ה'משנה ברורה' נשאר בקושיה עליו.

ואולם ה'ביע אומר' התיר לסמוך עליו).

שכח 'יעלה ויבוא': אם נזכר קודם שאמר את שם ה' של חתימת הברכה ("ברוך אתה ה', בונה ברחמי ירושלים"), חוזר לומר 'יעלה ויבוא'. נזכר לאחר שאמר ה', מסיים כרגיל, ואומר את הברכה החליפית (זאת לפי ה'קצות השלחן'. לפי ה'משנה ברורה', מסיים 'למדני חוקיך', ואומר שם 'יעלה ויבוא', וממשיך "ובנה ירושלים").

נזכר לאחר שאמר 'בונה', מסיים 'ברחמי ירושלים. אמן', ומברך כאן את הברכה החליפית: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, אשר נתן ראשי חודשים לעמו ישראל לזיכרון", בלי 'חתימה' (לפי 'חיי אדם' שלעיל, אם נזכר קודם שאמר 'האל', ממשיך בברכה החליפית). אך אם המשיך בברכה רביעית אינו חוזר, מפני שברכת המזון בראש חודש אינה חובה, שאינו חייב לאכול סעודה של פת ביום זה.

מקורות: ס' קפח שו"ע אדה"ז ס"ו. ביאור הלכה ס"ו, ובפסקי תשובות אות יב. קצוה"ש ס"י מז בבדה"ש ס"ק ז. לוח 'דבר בעתו'.

האתגר שהוליד מוסד. הרב פרקל

הראשונות היה קשה לשלב את בעלי הצרכים המיוחדים בשכונות. היו המון התנגדויות. היום יש הבנה וקבלה. צריך לזכור שאלה ילדים של בורא עולם, כמו שאר הילדים, והתפקיד שלנו לטפחם ולדאוג להם".

בעבר שימש הרב פרקל בתפקיד בכיר במשרד הרווחה. "התחלתי את דרכי עם הרב יעקב ליצמן, שר הבריאות", הוא מחייך. "שנתיים לאחר מכן הגעתי למסקנה שזה לא בשבילי. שיחות הטלפון שאני מקבל כיום עוסקות בעוד סיוע למשפחה, בעוד תגובה מחממת לב. זו תחושת שליחות עם סיפוק גדול".

יש חיים לאחר החיים

ביטוח חיים:

לא נעים לחשוב על זה אבל אין ברירה אחרת.

ביטוח חיים בתנאים ייחודיים!

יעוץ חינם: 077-444-777

מגוון הכיפות לילדים ולמבוגרים הגדול בעולם

עכשיו בודאקה חב"ד בכפר חב"ד

מלא חדש של מעל 4000 כיפות בתרמילין אחד

ראשון-חמישי 9:30-20:00
ימי שישי וערבי חג 9:30-13:00
מתחם בית ש"ה, כפר חב"ד
03-9606120
ניתן לבצע הזמנת טלפונית

חב"ד יודאקה

רק ב 280 שקלים משקפיים

באתרנום!

מאונדת: בני ברק, ירושלים, בית שמש, אשדוד
מכלית: בני ברק, בית שמש, ירושלים-נחום 10
כללית: ירושלים - כנפי נשרים

מחירי מאונדת שיא, כללית מושלם פלטינום ומכלית זזה עד גיל 18 ולחברי מכלית מכלי מעל גיל 18 50% הנחה עדשות CR 156 אנטרופלקס \ נגד שריטות \ חוסם קרינת מחשב UV עד מספר 6 / צילינדר 2

לחברי מאונדת שיא, כללית מושלם פלטינום ומכלית זזה עד גיל 18 ולחברי מכלית מכלי מעל גיל 18 50% הנחה עדשות CR 156 אנטרופלקס \ נגד שריטות \ חוסם קרינת מחשב UV עד מספר 6 / צילינדר 2

בני ברק: ר' עקיבא 89 | ירושלים: כנפי נשרים 66 | ירושלים: נחום 10 | בית שמש: נהר הירדן 36 | ביתר: מרכז מסחרי חיים זקן | נתניה: רח' ירושלים 62 | אשדוד: רבי יוסי בן חלפתא 1